

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Direcția Generală Educație Tineret a Consiliului Municipal Chișinău**

**CURRICULUM
LA DISCIPLINA MIȘCAREA SCENICĂ
Clasele (V-XII)
Profil: Artă teatrală
Aria curriculară: Arte**

Chișinău 2022

CURRICULUM DISCIPLINAR

Aprobat:

- la ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces-verbal nr.29 din 07.09.2022
- prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1243 din 14.12.2022

Experți coordonatori:

Nelly Cozaru- actriță, conferențiar universitar, Maestru în Artă;

Gheorghe Pietraru- actor, conferențiar universitar, Artist al Poporului;

Nicolae Jelescu- actor, director artistic al teatrului „Al. Mateevici”, Artist al Poporului;

Irina Catereva - lector universitar, doctor în studiul Artelor;

Valeriu Topor – coregraf, Maestru în Artă.

GRUPUL DE LUCRU:

Oleg Mardari - profesor de mișcarea scenică la LTPA „E. Alistar”, lector universitar în cadrul AMTAP, doctorand la Universitatea Națională de Arte „G. Enescu”, Iași (România).

Tatiana Scobioală - profesor de Artă teatrală, grad didactic I (unu), director adjunct la profilul teatral, Liceul Teoretic cu profil de Arte „E. Alistar”.

Lilia Panfilov - regizor, profesor Artă teatrală, grad didactic superior, director adjunct Educație Estetică IPLT „Principesa N. Dadiani”, grad managerial superior, master Științe Socio-umane, master Management Educațional.

Preliminarii

Curriculum la Mișcarea scenică include ansamblul elementelor esențiale, relevante ale realității educaționale din școală, atât la nivel de prezentare teoretică, cât și a activității practice desfășurate, imprimând o continuă reconsiderare și reconcepere contextuală a acestora.

Disciplina *Mișcarea scenică* este o parte componentă a programului de studii în clasele cu profil teatral, ce definește elementele centrale ale formării elevilor pe parcursul ciclului gimnazial (clasa a V-IX-a în aria curriculară *Arte*).

Odată ce instrumentul elevului-actor este propriul său corp disciplina *mișcarea scenică* are menirea de a pregăti acest instrument (corpul) pentru cerințele vieții scenice.

Implementarea prezentului curriculum prevede respectarea coerenței componentelor lui, utilizarea flexibilă a conținuturilor și acordarea priorității metodelor interactive de predare și metodelor activ-participative de învățare, valorificarea creativității elevilor și a profesorilor în cadrul activităților didactice.

În cadrul demersului didactic, unitățile de conținut din curriculum la disciplina *Mișcarea scenică* sunt mijloace de formare/dezvoltare a unităților de competență/competențe specific care oferă:

- lucru asupra coordonării mișcărilor corpului în scopul dezvoltării aparatului vestibular;
- cunoașterea, dezvoltarea și capacitatea de exprimare prin ritm;
- formarea mecanismelor de existență, comunicare și lucru în spațiul scenic;
- identificarea blocajelor psiho-fizice și depășirea acestora, pentru obținerea libertății scenice;
- formarea capacității de lucru în echipă;
- pregătirea instrumentului de lucru (corpul), prin metodele trainingului fizic în vederea obținerii elasticității corpului;
- capacitatea de a realiza sarcinile actoricești în condițiile existenței scenice propuse de profesor;
- cunoașterea, dezvoltarea capacității de exprimare în spațiul scenic însoțit de coloana sonoră;
- crearea abilităților de comunicare prin recuzita scenică;
- identificarea relației elev-profesor în contextul elaborării sarcinii actoricești.

Curricula la disciplina *Mișcarea scenică* se adresează cadrelor didactice care predau Arta teatrală, conducătorilor de cerc/studiu dramatic, evaluatorilor, altor persoane interesate din domeniul arte, profil Artă teatrală. Beneficiarul principal al acestui document este elevul (având un statut specific în acest sens).

I. REPERE CONCEPTUALE

Curriculum la disciplina *Mișcarea scenică*, prezintă un sistem de concept, procese, produse și finalități care, în integritatea sa, asigură toate experiențele planificate riguros, spre a atinge finalitățile învățării la cele mai înalte standarde a expresiei corporale permise de posibilitățile elevilor.

Formarea competențelor la disciplina *Mișcarea scenică*, necesită acumularea de către elevi a anumitor cunoștințe și abilități creativ-artistice, ca procesul de instruire să fie organizat eficient, încât elevii să posede oportunități de a crea, a evolua, a discuta și de a obține experiență artistică nu doar în clasă, ci și în activitățile extrașcolare (manifestări artistice, master classuri, seminare, laboratoare de creație, concursuri).

Disciplina *Mișcarea scenică* este axată pe două niveluri:

- Informativ-teoretic
- Formativ-aplicativ

Nivelul informativ-teoretic vizează acumularea de cunoștințe, formarea deprinderilor reproductiv-interpretative. În rezultatul contactului cu creația artistică și prin exerciții ce formează deprinderi, reflexe, capacități de interpretare, descifrarea mesajului artistic.

Nivelul formativ-aplicativ prevede formarea atitudinii adecvate față de formele de teatru fizic, contribuie la formarea idealului estetic, cultivarea capacității de utilizare a comunicării non-verbale și la stimularea tendinței de a crea roluri dramatice.

Prezentul Curriculum are următoarele caracteristici:

- centrarea pe elev, axarea pe necesitățile și interesele elevului;
- centrarea pe competențe, conținuturi flexibile;
- centrarea pe învățarea activă, motivarea intrinsecă, evaluarea performanțelor individual și în grup;
- dominarea formelor cooperante de instruire și activitate.

Scopul definit al obiectului de studiu *Mișcarea scenică* este dezvoltarea și educarea expresivității plastice a aparatului psiho-motor, coordonarea mișcărilor, mișcarea în viteze, dezvoltarea capacității de executare/rezistență, a ținutei artistice, a improvizație, lucrul cu obiectul, exprimării prin ritm în elaborarea studiilor și crearea personajelor.

Elevului i se propun un șir de exerciții în urma cărora corpul devine plastic, iar corsetul muscular se întărește. Astfel elevul ajunge să-și cunoască și să-și dirijeze mai bine propriul corp dându-i o verticalitate și o ușurință în mișcare, ajungând treapta la *ținuta scenică*.

Montarea și prezentarea studiilor plastice conform indicațiilor curriculare vor servi la expunerea concisă a ideilor și mesajelor, gândire creativă, inteligență, imaginație, inventivitate și spontanietate. Conform prescripțiilor curriculare profesorii de Mișcare scenică vor aplica diverse metode creative în elaborarea studiului plastic. Elevii vor fi ghidați să-și atingă scopurile trasate, aplicând deprinderile formate în procesul de studiere a altor discipline din aria curriculară *Arte*.

Competențe -cheie transversale dezvoltate în cadrul disciplinei *Mișcarea scenică*

Competențe transversale spre care sunt îndreptate competențele de profil la *Mișcarea scenică* pot fi înaintate în felul următor:

- **Competența de a învăța să înveți**

Vizează disponibilitatea elevului de a organiza și a reglementa propria învățare, atât individual, cât și în grup. Abilitatea de a organiza eficient timpul, de a achiziționa, a procesa, a evalua și a asimila noi cunoștințe expresiei corpului, aplicarea corectă a etapelor de lucru, tehnicii securității.

- **Competențe acțional-strategice**
Vizează capacitatea elevului de a identifica și a rezolva probleme, de a-și planifica activitatea, acțiunile, de a determina scopurile și a prognoza rezultatele așteptate, de a alege instrumentele necesare de lucru, de a aprecia rezultatele ei, de a-și forma deprinderi de colaborare.
- **Competențe sociale, civice, morale**
Formarea abilităților de relaționare în scenă și societate. Dezvoltarea poziției civice prin intermediul operelor dramatice și artistice, dezvoltarea calității morale pentru interacțiunea efectivă în activitățile școlare și extrașcolare.
- **Competențe de exprimare culturală și conștientizarea valorilor culturale**
Vizează aprecierea valorilor culturii naționale, a etniilor conlocuitoare și a celei universale, aprecierea importanței de exprimare prin comunicarea non-verbală, a experiențelor și emoțiilor prin intermediul Mișcării scenice.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI CICLUL GIMNAZIAL

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Profil	Clase	Nr. unități de conținut	Numărul de ore pe săptămână	Numărul de ore anual ¹
Obligatorie	Arte	Artă teatrală	V	5	1	34
			VI	5	1	34
			VII	5	1	34
			VIII	5	1	34
			IX	5	1	33

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

III. COMPETENȚE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI MIȘCAREA SCENICĂ CICLUL GIMNAZIAL

1. Utilizarea limbajului specific disciplinei mișcarea scenică, manifestând interes pentru arta teatrală.
2. Demonstrarea abilităților motrice ale corpului, manifestând încredere în forțele proprii și capacitatea de a se adapta la schimbări.
3. Aplicarea abilităților fizice ale corpului, evaluând potențialul și stabilind performanțele.
4. Realizarea acțiunii scenice prin diverse tehnici și colaborare eficientă, demonstrând potențialul artistic prin atitudine proactivă.
5. Automanifestarea scenică valorificând, creația artistică educațională, socială și culturală.

**IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
CICLUL GIMNAZIAL
Clasa a V-a**

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici mișcării scenice artei teatrale.</p> <p>1.2. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p> <p>1.3. Aprecierea nivelului de expresivitate a corpului.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Bazele mișcării scenice - noțiuni generale</p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Analiza potențialului dezvoltării psiho-fiziologice individuală.</p> <p>Autocontrolul, dozarea forței.</p> <p>Instrumente de comunicare cu partenerul.</p> <p>Sarcina scenică.</p> <p><i>Terminologia specifică: autocontrol, sarcină scenică, dozare, psiho-fizic.</i></p>	<p><i>Activități comunicative cu sprijin în observare:</i></p> <p>Contemplarea, observarea ghidată, analiza structurilor și fenomenelor ce creează crisparea musculară.</p>
<p>2.1. Aplicarea flexibilității și elasticității musculare/corporale.</p> <p>2.2. Utilizarea tehnicii de executare a exercițiilor expresive și de calitate.</p> <p>2.3. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p>	<p>Dezvoltarea mobilității corpului.</p> <p>Pregătirea corpului pentru lucrul în scenă.</p> <p>Antrenarea a diferitor grupuri de mușchi pentru anumite acțiuni scenice.</p> <p>Rezistența fizică.</p> <p>Parcursuri aplicative cu diverse îmbinări de: deplasări-escaladări-coborâri ale corpului.</p> <p>Antrenarea mobilității membrelor inferioare, a gâtului și a picioarelor.</p> <p><i>Terminologia specifică: destinderea, crisparea mușchilor, mobilitate</i></p>	<p>Discuția dirijată, argumentarea preferințelor, aprecierea /autoaprecierea instrumentelor de comunicare cu partenerul.</p> <p><i>Aplicații practice :</i></p> <p>Exersarea procedeele ce favorizează degajarea, libertatea musculară, autocontrolul și dozarea forței.</p> <p>Realizarea sarcinii scenice: crearea unor forme geometrice simple (cerc, triunghi, dreptunghi, o linie, poziție de șah, semicerc).</p>
<p>3.1. Realizarea conexiunilor psiho-locomotorii și transfigurarea psiho-fizică, în dependență de sarcina scenică.</p> <p>3.2 Demonstrarea calității și tehnicii de bază a tuturor mișcărilor.</p> <p>3.3. Determinarea potențialului individual și dezvoltarea reacției prompte, adecvate.</p>	<p>Atenția în deplasarea scenică</p> <p>Tipuri de atenție scenică și clasificarea acestora- (voluntară, involuntară, habituală sau postvoluntară).</p> <p>Dezvoltarea memoriei vizuale, auditive și motrice pentru dobândirea atenției scenice în interpretarea elementelor de mișcare scenică.</p>	<p>Crearea unui tablou prin plastica corpului, îndreptățirea poziției statice.</p> <p>Exerciții de antrenarea și dezvoltare a flexibilității mușchilor și elasticității corporale.</p> <p>Training practic:</p> <p>Realizarea studiilor pentru concentrarea atenției lucrul asupra mușchilor și articulațiilor,</p>

	<p>Antrenarea atenției voluntare sau involuntare la obiecte/obstacole/ recuzită în deplasarea scenică.</p> <p>Atenția voluntară și involuntară cu participarea partenerilor scenici în deplasarea scenică.</p> <p>Reacția corpului în deplasarea scenică</p> <p>Antrenarea reacțiilor corpului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în diferite situații; - în diferite viteze. <p>Mersul scenic și aplicarea tehnicilor reacției spontane în diverse situații:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în diferite viteze prin stop-cadru; - memorarea poziției corpului prin stop-cadru. <p><i>Terminologia specifică: atenția scenică, stop-cadru, recuzită.</i></p>	<p>memorarea și reproducerea mișcărilor, pozițiilor, traiectoriilor, în diferite viteze și situații scenice.</p> <p>Exerciții imaginare, cu demonstrarea reacției în diferite combinații: curbele locale și generale ale coloanei vertebrale, exerciții dinamice pentru sporirea flexibilității.</p>
<p>4.1. Reținerea dimensiunilor timp-spațiu.</p> <p>4.2. Utilizarea adecvată a tehnicilor tempo-ritmului în spațiul scenic.</p> <p>4.3. Aplicarea tehnicilor mișcării scenice adecvat circumstanțelor create în dependență de sarcina scenică.</p>	<p>Tempo-ritmul mișcării scenice</p> <p>Vitezele mișcărilor scenice.</p> <p>Diapazonul accelerativ.</p> <p>Mișcarea scenică prin utilizarea coloanei sonore/muzică.</p> <p>Simțului ritmic individual și în grup.</p> <p>Repoziționarea corpului conform sarcinii scenice.</p> <p><i>Terminologia specifică: diapazon, repoziționare.</i></p>	<p>Deplasarea în spațiul scenic în diferite viteze (la pas moderat/ accelerat).</p> <p>Încetinirea sau accelerarea acțiunii scenice la comanda sonoră (bătaia din palme).</p> <p>Realizarea acțiunii scenice ghidată de coloana sonoră (spălatul rufelor, scuturatul covorului, vopsirea gardului etc.).</p>

<p>5.1. Orientarea corectă și motivarea deplasării în spațiul scenic.</p> <p>5.2. Susținerea eticii comportamentale scenice.</p> <p>5.3. Plasarea produsului artistic în timp și spațiu adecvat circumstanțelor.</p> <p>5.4. Automanifestarea publică, demonstrarea potențialului creativ-artistice.</p>	<p>Orientarea în spațiul scenic și ținuta scenică</p> <p>Delimitarea spațiului scenei.</p> <p>Vizualizarea și marcajul scenic.</p> <p>Antrenarea intrărilor și ieșirilor din scenă.</p> <p>Orientarea în scenă cu obstacole – recuzită, decor;</p> <p>Orientarea în scena în diferite circumstanțe;</p> <p>Studii de improvizație.</p> <p><i>Terminologia specifică: studiul, spațiul scenic, acțiune scenică.</i></p>	<p>Exerciții pentru concentrarea atenției spre lucrul mușchilor și articulațiilor, memorarea și reproducerea mișcărilor, pozițiilor, traiectoriilor, repetarea lor după ceva timp. Jocurde rol.</p> <p>Training practic:</p> <p>Realizarea sarcinii scenice – acțiuni fizice (la cules ciuperci, flori, cireșe etc);</p> <p>Încetarea sau prelungirea acțiunii scenice la comanda sonoră (bătaia din palme).</p> <p>Produse: Studii de demonstrare a mobilității corpului, atenției, reacției și deplasare scenică.</p>
<p>La sfârșitul clasei a V-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște formele de comunicare non-verbală din scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie plastice; • să se orienteze în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultură; • interes și deschidere pentru valorizarea artei în viață. 		

Clasa a VI-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici mișcării scenice artei teatrale.</p> <p>1.2. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p> <p>1.3. Aprecierea nivelului de expresivitate a corpului.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Bazele mișcării scenice - noțiuni generale</p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Asigurarea funcționalității procesului de studiu la mișcarea scenică.</p> <p>Analiza potențialului dezvoltării psiho-fiziologice individual.</p> <p>Instrumente de comunicare cu partenerul.</p> <p>Sarcina scenică și studiul scenic.</p> <p><i>Terminologia specifică: sarcina scenică,</i></p>	<p><i>Activități comunicative cu sprijin în observare:</i></p> <p>Contemplarea, observarea ghidată, analiza structurilor și fenomenelor ce creează crisparea musculară.</p> <p>Discuții dirijate, dezbateri, argumentarea preferințelor, aprecierea /autoaprecierea instrumentelor de comunicare cu partenerul.</p>

<p>2.1. Aplicarea flexibilității și elasticității musculare/corporale.</p> <p>2.2. Utilizarea tehnicii de executare a exercițiilor expresive și de calitate.</p> <p>2.3. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p>	<p><i>psihofizic, studiul scenic</i></p> <p>Dezvoltarea mobilității corpului Descoperirea și înlăturarea deficiențelor ce țin de stresul muscular (încordarea involuntară a mușchilor). Antrenarea grupului muscular al brațelor/coapselor. Antrenarea grupului muscular al membrelor inferioare. Antrenarea grupului muscular toracic. Antrenarea grupului muscular al umerilor și gâtului. Studii de combinare a elementelor de dezvoltare a flexibilității corporale.</p> <p><i>Terminologia specifică: crisparea și relaxarea mușchilor, grup musculator.</i></p>	<p><i>Aplicații practice :</i> Exersarea procedeele ce favorizează degajarea, libertatea musculară, autocontrolul și dozarea forței. Realizarea sarcinii scenice: crearea unor forme geometrice simple (cerc, triunghi, dreptunghi, o linie, poziție de șah, semicerc). Deplasarea în spațiul scenic în diferite viteze (relanti, la pas, accelerat).</p>
<p>3.1. Realizarea conexiunilor psihomotorii și transfigurarea psihofizică, în dependență de sarcina scenică.</p> <p>3.2. Aplicarea tehnicilor de dezvoltare/ demonstrare a imaginației în mișcarea scenică.</p> <p>3.3. Identificarea capacităților interpretative artistice individuale.</p>	<p>Dezvoltarea imaginației mișcării scenice Noțiunii de imaginație și clasificarea stărilor, situațiilor interpretate, conform sarcinii scenice. Aplicarea flexibilității musculare și corporale în redarea sarcinii „eu – obiect”. Dezvoltarea mobilității cu ajutorul imaginației în funcție de sarcină: studii „eu – animal”. Training pentru dezvoltarea mobilității fizice în funcție de sarcină: studii „eu – în diverse stări psihono-emoționale”; Aplicarea tehnicilor de imaginație prin utilizarea aptitudinilor și abilităților creative la realizarea studiului plastic.</p> <p><i>Terminologia specifică: studiul plastic, însuflețirea obiectului/animalului</i></p>	<p>Training practic - încălzirea generală a corpului: Exerciții fizice pentru întărirea mușchilor <i>gâtului</i> (Metronom, Arcul, Stârcul, Fachir, Rama, Gâsca). Exerciții fizice pentru întărirea articulațiilor mâinilor (palme): plimbatul degetelor, ridicarea degetelor cu palma întinsă, atingerea degetelor la bază, flexia și extensia falangelor, circumducția fiecărui deget. Exerciții fizice pentru <i>coate și umerii</i> (extensii de brațe, coate, rotiri de umeri etc.) Exerciții fizice pentru întărirea mușchilor <i>corpului</i> (aplecarea și ridicarea locală a corpului pe ambele axe, curbe generale ale corpului, răsuciri, exerciții pentru partea de sus, mijloc și jos a coloanei vertebrale); Exerciții fizice pentru <i>bazin</i> (flexibilitatea oaselor și a mușchilor aferenți bazinului);</p>

		Exerciții fizice pentru întărirea mușchilor picioarelor (tălpi, glezne, genunchi-genuflexiuni bulgărești, sumo, fandări în față, fandări cu răsucire, lovitura măgarului etc.) Prezentarea studiilor plastice „eu-obiect”, „eu-animal”.
<p>4.1. Determinarea potențialului individual și dezvoltarea rezistenței fizice.</p> <p>4.2. Aplicarea tehnicilor mișcării scenice adecvat circumstanțelor create în dependență de sarcina scenică.</p> <p>4.3. Determinarea potențialului individual și dezvoltarea reacției prompte, adecvate.</p>	<p>Rezistența fizică</p> <p>Training pentru dezvoltarea rezistenței fizice: în dependență de starea psihoemoțională - conform sarcinii scenice;</p> <p>Deplasarea în scenă cu schimb de viteze (viteza 1,2, 3);</p> <p>Sărituri cu schimb de viteză;</p> <p>sărituri cu schimb de distanță, înălțime;</p> <p>Lucru cu recuzita/obiectele imaginare;</p> <p>Lucru cu recuzita/obiectele butaforice;</p> <p>Training pentru asigurarea căderii frontale/pe spate.</p> <p>Training pentru asigurarea căderii cu/peste obstacol.</p> <p>Training pentru asigurarea căderii din viteză.</p> <p>Studii de exersare a căderii scenice în grup.</p> <p><i>Terminologia specifică: balansare, recuzită, butaforic.</i></p>	<p>Exerciții complexe (curbe cu torsiuni, exerciții pregătitoare pentru podișor, exerciții cu partenerul și la parter).</p> <p>Studii de antrenare a rezistenței fizice: arcul, pompa, balonul etc.</p> <p><i>Training practic:</i></p> <p>Poziționarea pe lamele sau omoplați.</p> <p>Balansare pe genunchi (plus rotație).</p> <p>Mersul pe genunchi.</p> <p>Poziționarea pe mâini (diferite posibilități).</p> <p>Exerciții de antrenare a căderii în față stând în picioare.</p> <p>Exerciții de antrenare a căderii pe spate.</p> <p>Studii de exersare combinată asupra rezistenței fizice.</p>
<p>5.1. Plasarea produsului artistic în timp și spațiu adecvat circumstanțelor.</p> <p>5.2. Demonstrarea gândirii analitice și flexibilității executării mișcărilor.</p> <p>5.3. Aplicarea tehnicilor de interpretare scenică artistică (de calitate).</p> <p>5.4. Demonstrarea potențialului creativ în spațiul scenic.</p>	<p>Orientarea în spațiul scenic și ținuta scenică</p> <p>Deplasarea scenică la pas pe diagonală, pătrat, triunghi cu (viteza 1, 2, 3) .</p> <p>Regruparea din 1 în 2,3,4 coloane.</p> <p>Trecerea în scenă la pas sacadat, rapid și lent.</p> <p>Studii de deplasare la pas moderat.</p> <p>Poziționarea fizică în spațiul scenic.</p> <p>Comunicarea non-verbală (gestuală, mimică) în spațiul scenic.</p>	<p>Studii pentru dezvoltarea orientării în spațiu (deplasarea într-un spațiu restrâns la pas sacadat, rapid și lent), dezvoltarea simțului tactil.</p> <p>Studiul oglinda (repetarea gestuală a acțiunii partenerului).</p> <p>Studiul Sculptorul (memorarea poziției fizice în spațiul scenic).</p>

	<i>Terminologia specifică: comunicare non-verbală, pas sacadat.</i>	Produse: Studii scenice, lucrare compozițional-plastică: crearea unui tablou prin plastica corpului, îndreptățirea poziției statice.
<p>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște formele de comunicare non-verbală din scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie plastice; • să se orienteze în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultură; • interes și deschidere pentru valorizarea artei în viață. 		

Clasa a VII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici mișcării scenice și artei teatrale.</p> <p>1.2. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p> <p>1.3. Aprecierea nivelului de expresivitate a corpului.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Bazele mișcării scenice - noțiuni generale.</p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Analiza potențialului dezvoltării psiho-fiziologice individual.</p> <p>Instrumente de comunicare cu partenerul.</p> <p>Sarcina scenică.</p> <p>Norme etice de conlucrare scenică.</p> <p><i>Terminologia specifică: conduită scenică, sarcina scenică.</i></p>	<p><i>Activități comunicative cu sprijin în observare:</i></p> <p>Contemplarea, observarea ghidată, analiza structurilor și fenomenelor ce creează crisparea musculară.</p> <p>Discuții dirijate, dezbateri, argumentarea preferințelor, aprecierea /autoaprecierea instrumentelor de comunicare cu partenerul.</p>
<p>2.1. Aplicarea flexibilității și elasticității musculare/corporale.</p> <p>2.2. Utilizarea tehnicii de executare a exercițiilor expresive și de calitate.</p>	<p>Dezvoltarea mobilității corpului</p> <p>Training psiho-fiziologic.</p> <p>Training pentru încălzirea articulațiilor: membrele inferioare.</p> <p>Training pentru încălzirea articulațiilor: membrele superioare.</p>	<p>Exersarea procedeele ce favorizează degajarea, libertatea musculară, autocontrolul și dozarea forței.</p> <p>Realizarea sarcinii scenice prin intermediul tehnicilor mobilității corpului.</p> <p>Exerciții de antrenare a flexibilității corpului.</p>

<p>2.3. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p>	<p>Training pentru încălzirea articulațiilor: bazin, gât. Exerciții pentru dezvoltarea flexibilității coloanei vertebrale. Exerciții pentru dezvoltarea flexibilității spatelui integru. <i>Terminologia specifică: autocontrolul</i></p>	
<p>3.1. Aplicarea tehnicilor de educare a memoriei musculare și de mișcare. 3.2. Realizarea conexiunilor psiho-locomotorii și transfigurarea psihofizică, în dependență de sarcina scenică. 3.3. Demonstrarea calității și tehnicii de bază a tuturor mișcărilor.</p>	<p>Memoria musculară Memoria musculară și corelarea cu deplasarea în spațiul scenic. Memorarea mișcării în dependență de numărul elementelor de deplasare scenică; Antrenarea memoriei musculare după sunet, ritm și leitmotiv muzical (fondal). Training pentru dezvoltarea memoriei musculare în timpul deplasării scenice. Training pentru dezvoltarea abilităților de orientare în spațiu: - cadrul, spațiu redus; - condiții de vizualizare redusă sau complet lipsă; - condiții mega-deplasare în spațiu; Antrenarea mișcării scenice în spațiul non-vizibil (cu ochii închiși, în întuneric). <i>Terminologia specifică: memoria musculară</i></p>	<p><i>Training practic:</i> Încălzirea generală a corpului; Exerciții respiratorice; Exerciții pentru încălzirea gâtului. Studii de aplicare a memoriei musculare în practică.</p>
<p>4.1. Reținerea dimensiunilor timp-ritm-spațiu. 4.2. Utilizarea adecvată a tehnicilor de redare a tempo-ritmului în spațiul scenic. 4.3. Realizarea individuală a sarcinii scenice.</p>	<p>Tempo-ritmul mișcării în scenă Studii pentru antrenarea mișcării accelerate și complicarea sarcinilor în dependență de crearea condițiilor meteo nefavorabile. Studii pentru antrenare a deplasării scenice în condițiile de diminuare a vitezei mișcării. Schimbarea temporitmului mișcării scenice: mediu-lent, mediu-accelerat. Combinarea mișcărilor individuale accelerat-lent-accelerat în dependență de situația</p>	<p><i>Training practic:</i> Studii în baza exercițiilor ritmice: Umbra. Caracatița. Ceasornicarul. Oglinda. Poenița muzicală. Studii de combinare a tempo-ritmului mișcării scenice.</p>

	<p>propusă spre exersare. Studii de exersare a capacităților de schimbare a vitezei mișcării scenice în grup. <i>Terminologia specifică:diminuare a vitezei</i></p>	
<p>5.1. Demonstrarea capacității de orientare în spațiul scenic. 5.2. Alicarea exercițiilor statice și dinamice pentru dezvoltarea echilibrului. 5.3. Corelarea interfactorială a elevilor dintre (pregătire tehnică-teoretică- psihologică-artistică). 5.4. Demonstrarea potențialului creativ individual în spațiul scenic.</p>	<p>Orientarea în spațiul scenic și ținuta scenică Exerciții pentru dezvoltarea aparatului vestibular: rotiri de pe loc, rotiri în spațiu, rotiri în spațiu din viteză. Menținerea echilibrului în timpul deplasării scenice cu crearea condițiilor de dificultate și sau obstacol (intenționat). Menținerea echilibrului în timpul deplasării scenice prin semiîntuneric, întuneric. Coordonarea deplasării scenice și dezvoltarea autonomiei mișcărilor unii anumit grup de mușchi/ părți a corpului. Coordonarea mișcării scenice, vorbirea scenică și sarcina scenică. Studii pentru coordonarea echilibrului, orientării în spațiu și în perechi/grup.</p> <p><i>Terminologia specifică:coordonare a echilibrului</i></p>	<p><i>Training practic:</i> Antrenamente pentru formare a aparatului vestibular (rotații, lucru în poziții inversate), exerciții statice pentru echilibru (cu sprijin redus, cu ochii deschiși și închiși), exerciții dinamice pentru echilibru (pentru depășirea inerției corpului în mișcare), exerciții cu partenerul sau în grup.</p> <p><i>Training practic:</i> Realizarea studiilor ritmice sau plastice în baza unui text artistic.</p> <p>Produce: Prezentarea studiilor ritmice în baza exercițiilor studiate și inventate prin utilizarea corectă a tempo-ritmului deplasării.</p>
<p>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifica părțile forte și părțile slabe ale corpului ; • exprimarea fizică, eliminând blocaje musculare psiho-fizice; • cunoaște reguli de coordonare în spațiul scenic în raport cu sarcina scenică; • descoperi diapazonul de expresie a aparatului vestibulator; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate în automanifestare publică; • implicarea în ateliere și masster class; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie a corpului; • valorificarea formelor de expresie a <i>teatrului fizic</i>. 		

Clasa a VIII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici mișcării scenice/ artei teatrale.</p> <p>1.2. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p> <p>1.3. Aprecierea nivelului de expresivitate a corpului.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Bazele mișcării scenice - noțiuni generale</p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Analiza potențialului dezvoltării psiho-fiziologice individual.</p> <p>Instrumente de comunicare cu partenerul.</p> <p>Sarcina scenică și forme optime de realizare în grup.</p> <p>Cooperarea scenică.</p> <p><i>Terminologia specifică: cooperarea scenic,</i></p>	<p><i>Activități comunicative cu sprijin în observare:</i></p> <p>Contemplarea, observarea ghidată, analiza structurilor și fenomenelor ce creează crisparea musculară.</p> <p>Discuții dirijate, dezbateri, argumentarea preferințelor, aprecierea /autoaprecierea instrumentelor de comunicare cu partenerul.</p>
<p>2.1. Aplicarea flexibilității și elasticității musculare/corporale.</p> <p>2.2. Utilizarea tehnicii de executare a exercițiilor expresiv și de calitate.</p> <p>2.3. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p>	<p>Dezvoltarea mobilității corpului</p> <p>Întinderea și relaxarea corpului.</p> <p>Cădere cu sprijin de perete cu corpul relaxat.</p> <p>Studii pentru dezvoltarea mobilității articulațiilor.</p> <p>Crisparea și relaxarea mușchilor: parțial-total, simultan-succesiv.</p> <p>Dezvoltarea mobilității umerilor, brațelor și a mâinilor.</p> <p><i>Terminologia specifică: mobilitatea, crisparea și relaxarea mușchilor</i></p>	<p><i>Aplicații practice, studii scenice:</i></p> <p>Exersarea procedeele ce favorizează degajarea, libertatea musculară, autocontrolul și dozarea forței.</p> <p>Realizarea sarcinii scenice în stare de: liber – încordat - relaxat.</p>
<p>3.1. Identificarea diapazonului de expresie fizică reieșind din sarcina de improvizare propusă.</p> <p>3.2. Aplicarea tehnicilor de imaginație și fantezie creatoare în realizarea unei improvizații actoricești.</p> <p>3.3. Demonstrarea capacității de a găsi forme</p>	<p>Improvizația în mișcarea scenică</p> <p>Imitare de urcări și coborâri pe scară. (tehnic și aplicativ).</p> <p>Exersarea: urcare, coborâre, târâș, tipuri de rostogoliri, tipuri de sărituri scenice.</p> <p>Tipuri de acțiuni scenice în baza replicii partenerului.</p>	<p><i>Studii de improvizație a stărilor psiho-emoționale prin mișcare scenică:</i></p> <p>Prezentarea unor stări omenești în baza coloanei sonore: grăbit, lent, energic, epuizat, melancolic, înflăcărat, vesel, trist, somnoros etc.</p>

și rezolvări plastice în realizarea unui studiu.	Exerciții de deplasare/ coordonare cu obiecte. Mișcare în scenă cu improvizații pe fondal muzical. <i>Terminologia specifică: improvizația, acțiunea scenică.</i>	Încălzirea corpului prin exerciții la parter: „lumânarea”, „foarfeca”, „foca”, „coșulețul”, „luntrea”, „piramida”.
4.1 Utilizarea tehnicii de executare a exercițiilor expresiv și de calitate în parteneriat. 4.2. Susținerea eticii comportamentale scenice. 4.3. Corelarea dintre factorii de pregătire tehnică-teoretică- psihologică-artistică.	Parteneriatul scenic și reguli de comportament în scenă Analiza psiho-fiziologică a potențialului fizic individual. Controlul și îndreptarea corpului pe loc și în mișcare. Exerciții pentru întărirea corsetului muscular. Exerciții pentru dezvoltarea echilibrului. Studii compoziționale de de cooperare cu partenerii în deplasarea scenică ghidată. <i>Terminologia specifică: psiho-fizic, corset muscular, echilibrul.</i>	Exerciții de conlucrare în parteneriat Exerciții pentru întărirea corsetului muscular. Studii de antrenare a mișcărilor corpului în cadrul deplasării individuale și în grup.
5.1. Orientarea corectă și motivarea deplasării în spațiul scenic. 5.2. Susținerea eticii comportamentale scenice. 5.3. Plasarea produsului artistic în timp și spațiu adecvat circumstanțelor. 5.4. Coordonarea mișcărilor și racordarea la cerințele de executare a studiilor/sarcinilor scenice în cooperare (grup).	Deplasarea și orientarea în spațiul scenic și ținuta scenică. Deplasarea scenică la pas lejer-sacadat-larg. Exerciții cu scaunul (real/imaginar). Imitarea plastică: mers, alergări, întoarceri în diferite condiții. Deplasare scenică după melodia ritmată și tempo-ritm. Studii pentru antrenare a deplasării scenice în condițiile de diminuare a vitezei mișcării. <i>Terminologia specifică: tempo-ritm, studiul scenic, spațiul scenic,</i>	<i>Training practic:</i> Studii de integrare a creației individuale în spațiul scenic. Studii de exersare a capacităților de schimbare a vitezei mișcării scenice în grup. Produce: Studii de demonstrare a mobilității corpului și deplasare scenică calitativă prin intermediul improvizației.
<p>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplica cunoștințele practice în elaborarea studiilor ritmice; • identifica spațiul scenic structurându-l pe traiectorii de deplasare; • recunoaște structuri ritmice în compoziții actoricești; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p>		

- creativitate în automanifestare publică;
- implicarea în ateliere și masster class;
- interes pentru valorificarea potențialului de expresie a corpului;
- valorificarea formelor de expresie a *teatrului fizic*.

Clasa a IX-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici mișcării scenice și artei teatrale.</p> <p>1.2. Identificarea crispajului muscular și eliminarea, evitarea acestuia.</p> <p>1.3. Aprecierea nivelului de expresivitate a corpului.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Bazele mișcării scenice - noțiuni generale</p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Analiza potențialului dezvoltării psiho-fiziologice individual.</p> <p>Instrumente de comunicare cu partenerul.</p> <p>Sarcina scenică.</p> <p>Acțiunea scenică în dependență de sarcină.</p>	<p><i>Activități comunicative cu sprijin în observare:</i></p> <p>Contemplarea, observarea ghidată, analiza structurilor și fenomenelor ce creează crisparea musculară.</p> <p>Discuția dirijată, dezbateri, argumentarea preferințelor, aprecierea /autoaprecierea instrumentelor de comunicare cu partenerul.</p>
<p>2.1. Identificarea diapazonului de expresie fizică reieșind din sarcina de improvizare propusă.</p> <p>2.2. Aplicarea tehnicilor de imaginație și fantezie creatoare în realizarea unei improvizații actoricești.</p> <p>2.3. Demonstrarea capacității de a găsi forme și rezolvări plastice în realizarea unui studiu scenic.</p>	<p>Improvizația și creare a chipului scenic prin mișcarea scenică</p> <p>Imitare de urcări și coborâri pe scară (tehnic și aplicativ).</p> <p>Exersarea: urcare, coborâre, târâș, tipuri de rostogoliri, tipuri de sărituri scenice.</p> <p>Tipuri de căderi, imobilizări pe loc și în mișcare.</p> <p>Tipuri de căderi, imobilizări de pe scaun/peste scaun.</p> <p>Exerciții de deplasare/coordonare cu obiecte.</p> <p>Mișcare în scenă cu improvizații pe fondal muzical.</p>	<p><i>Aplicații practice :</i></p> <p>Antrenarea aparatului muscular în memorarea mișcărilor folosind obiecte imaginare.</p> <p>Exerciții: tragerea sfoarei, scara, peretele, balonul.</p> <p>Exerciții de antrenare a corpului în lucru cu pantomima.</p>
<p>3.1. Realizarea conexiunilor psiho-locomotorii și transfigurarea psiho-fizică, în dependență de sarcina scenică.</p> <p>3.2. Dezvoltarea calității și tehnicii de bază a tuturor mișcărilor.</p> <p>3.3. Aplicarea flexibilității corpului în</p>	<p>Dezvoltarea reacției scenice</p> <p>Reacția umană – noțiuni generale în dependență de starea psihoemoțională conform sarcinii scenice.</p> <p>Training pentru asigurarea căderii frontale/pe spate.</p>	<p><i>Training practic:</i></p> <p>Studii de motivarea diferitor tipuri de reacții prin tipuri de căderi, imobilizări.</p> <p>Exerciții pentru dezvoltarea diapazonului de viteze.</p>

<p>executarea tipurilor de acțiuni.</p>	<p>Training pentru asigurarea căderii cu/peste obstacol. Training pentru asigurarea căderii din viteză. Studii de exersare a tipurilor de căderi scenice în grup. <i>Terminologia specifică: căderea frontală, imobilizări,</i></p>	<p>Exerciții de cooperare și dialogul cu partenerul și orientarea în spațiul scenic.</p>
<p>4.1. Aplicarea etapelor de însușire a tehnicii elementelor statice și dinamice. 4.2. Realizarea individuală a sarcinii scenice. 4.3. Orientarea metodei de expresie în lucrul cu partenerul. 4.4. Aplicarea tehnicilor de redare a spontanietății în studiul scenic.</p>	<p>Exprimarea plastică sincronă/asincronă în baza unui text sau coloane sonore. Exprimarea ritmică în baza unei coloane sonore, individual sau în grup. Exprimarea plastică în baza unei melodii, individual sau în grup. Mișcare în scenă sincronă și asincronă pe baza unui text. Mișcare în scenă sincronă și asincronă pe baza unui text în grup. Studiu scenic de grup. <i>Terminologia specifică: mișcare sincronă/asincron,</i></p>	<p><i>Training practic:</i> Dezvoltarea abilităților de coordonare a corpului și aparatului de vorbire. Dezvoltarea atenției, concentrării și coordonării. Exerciții pentru dezvoltarea simțului ritmului interior și exterior. Exerciții pentru dezvoltarea aptitudinilor de lucru în echipă. Studii de antrenare a rezistenței fizice.</p>
<p>5.1. Identificarea și utilizarea formelor de expresii plastice în baza unei melodii. 5.2. Utilizarea metodelor de expresie plastică în baza unui text dramatic. 5.3. Aplicarea tehnicilor de deplasare scenică cu utilizarea elementelor scenografice. 5.4. Demonstrarea capacității de orientare în spațiu scenic în raport cu interacțiunea partenerului scenic.</p>	<p>Ținuta scenică Deplasare scenică în combinație cu comunicarea verbală (comunicarea verbală + non-verbală). Deplasarea scenică cu un leit-motiv muzical. Studii scenice cu utilizarea elementelor de décor. Utilizarea recuzitei în studiile scenice. Studii compoziționale de cooperare cu partenerii în deplasarea scenică ghidată. <i>Terminologia specifică: recuzită, deplasare scenic.</i></p>	<p><i>Studii practice :</i> Exersarea procedeele ce favorizează degajarea, libertatea musculară, autocontrolul și dozarea forței. Lucrul cu obiectul în scenă (identificarea potențialului de expresie a obiectului). Produce: Studii de demonstrare a mobilității corpului și deplasare scenică calitativă, prin crearea și interpretarea unui chip (rol) scenic individual și în cooperare.</p>
<p>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utiliza corect spațiul scenic și orientarea acestuia în lucru cu partenerii scenici; • reacționa spontan și firesc în realizarea unei sarcini scenice; 		

- identifica metode de lucru în baza unui text dramatic și a coloanei sonore;
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
- creativitate în automanifestare publică;
- implicare activă în ateliere și masster class;
- interes pentru valorificarea potențialului de expresie a corpului;
- valorificarea formelor de expresie a *teatrului* fizic.

CICLUL LICEAL II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Profil	Clase	Nr. unități de conținut	Numărul de ore pe săptămână	Numărul de ore anual ¹
Obligatorie	Arte	Artă teatrală	X	6	1	34
			XI	6	1	34
			XII	6	1	33

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice

III. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI

1. Utilizarea limbajului specific disciplinei Mișcarea scenică, demonstrând interes și respect față de arta teatrală.
2. Demonstrarea abilităților artistice prin formele de expresie plastică, manifestând interacționare directă sau indirectă.
3. Aplicarea plasticității și spontanității corporale prin intermediu tehnicilor de training, respectând tehnica securității.
4. Realizarea sarcinilor scenice explorând diverse tehnici specifice formelor de *teatru fizic*.
5. Automanifestarea scenică valorificând potențialul creativ artistic în vederea realizării sarcinei scenice.
6. Valorificarea formelor de teatru fizic manifestând interes în contextul cultural, artistic și istoric național și universal.

**IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
CICLUL LICEAL
Clasa a X-a**

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Utilizarea noțiunilor de bază, a terminologiilor specific expresiei corpului.</p> <p>1.2. Identificarea metodelor de lucru prin diferite forme de expresie a comunicării non-verbale.</p> <p>1.3. Aplicarea etapelor de însușire a tehnicii elementelor statice și dinamice.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Termeni specifici obiectului <i>Mișcare scenică</i></p> <p>Reguli de securitate</p> <p>Gimnastica generală:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încălzirea mușchilor. • Dezvoltarea rezistenței. • Deblocarea musculară. • Lărgirea diapazonului de viteză. • Dezvoltarea spontanietății scenice. • Dezvoltarea elasticității corpului. <p><i>Terminologia specifică: corset muscular, blocaj muscular, blocaj psihologic.</i></p>	<p>Discuția dirijată, analiza tehnicilor de creație individuală.</p> <p>Exerciții pentru dezvoltarea spontanietății.</p> <p>Exerciții pentru dezvoltarea elasticității.</p> <p>Exerciții pentru articulații, extensii.</p>
<p>2.1. Relaționarea eficientă în procesul de lucru cu partenerul în activitatea de cooperare.</p> <p>3.3. Lărgirea diapazonului de expresie fizică.</p> <p>2.3. Demonstrarea capacității de a folosi rațional spațiul scenic.</p>	<p>Dezvoltarea coordonării, echilibrului și orientării în spațiul scenic</p> <p>Dezvoltarea sistemului de echilibru.</p> <p>Perfecționarea coordonării mișcărilor, dezvoltarea autonomiei a tuturor părților corpului.</p> <p>Coordonări asimetrice din poziția inițială simetrică sau asimetrică.</p> <p>Dezvoltarea memoriei musculare și a simțului articulațiilor.</p> <p>Îmbunătățirea capacității de orientare în spațiul scenic.</p> <p><i>Terminologia specifică: echilibru, emisferă deaptă/stângă, memorie musculară, asimetric, simetric.</i></p>	<p>Exerciții de echilibru statice și dinamice.</p> <p>Training practic- antrenarea aparatului vestibular prin exerciții acrobatice.</p> <p>Studii de plasare a produsului creativ în spațiul scenic.</p> <p>Studiu scenic având la bază scop, gând, intenție.</p>
<p>3.1. Aplicarea tehnicilor de evitare a obstacolelor de ordin fizic, psihic sau psihofizic.</p>	<p>Acrobația</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementele acrobației la sol. 	<p>Exerciții de lărgirea a diapazonului: fenomene ale naturii (focul, apa, ploaia, frunză, floare...etc.)</p>

<p>3.2. Executarea corectă a exercițiilor cu partenerul scenic și individual.</p> <p>3.3. Realizarea construcțiilor acrobatice prin tehnicile pozițiilor de bază.</p> <p>3.4. Demonstrarea tehnicii securității în elaborarea elementelor acrobatice cu obiecte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Salturile acrobatice (individual, cu partenerul și în grup). • Rostogol, roata, podișor, sărituri. Căderi simple, căderi de la înălțime și peste obiecte. „Piramida” - poziții de echilibru, exerciții dinamice, poziții de sprijin și asigurare. Imitarea căderilor și loviturilor de obiecte. Compoziții în grup sau cu partenerul. <p>Exerciții acrobatice cu obiectul (masa și scaunul)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exerciții cu masa, scaunul, bastonul, peretele etc.. • Exerciții în grup sau cu partenerul. • Combinarea mișcărilor individuale accelerat-lent-accelerat în dependență de situația propusă spre exersare. <p><i>Terminologia specifică: centrul de greutate, lucru la parter, curbe ale corpului, întinderea mușchilor</i></p>	<p>Training practic-identificarea formelor noi de expresie plastică. Exerciții de dezvoltarea atenției, concentrării, reacției, autocontrolului.</p> <p>Exerciții acrobatice cu obiectul (masa, scaunul).</p> <p>Training practic- căderea de pe scaun înainte, înapoi, într-o parte, trecerea peste scaun.</p> <p>Training practic-rostogol peste scaun, rostogol cu scaunul. Training practic- căderea de pe masă în diferite părți, rostogol peste masă.</p>
<p>4.1. Eșalonarea elementelor acrobatice respectând structura studiului.</p> <p>4.2. Aplicarea tehnicilor de demonstrare a elementelor acrobatice cu partenerul scenic.</p> <p>4.3. Valorificarea potențialului expresiv plastic prin elemente acrobatice cu obiecte imaginare.</p>	<p>Improvizație prin elemente acrobatice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exerciții pentru dezvoltarea spontaneității în diferite situații. • Improvizația cu obiecte tradiționale și înlocuirea acestora cu obiecte imaginare. • Lucrul cu partenerul sau în grup, jocuri. <p><i>Terminologia specifică: improvizație, imaginație</i></p>	<p>Exerciții de de interpretare a rolului/sarcinii scenice prin jonglare.</p> <p>Exerciții de improvizație scenică cu utilizarea elementelor de acrobație.</p> <p>Exerciții de antrenare a elementelor de acrobație în parteneriat.</p>
<p>5.1. Demonstrarea creativității și expresivității individuale în elaborarea sarcinii scenice.</p> <p>5.2. Sincronizarea mișcărilor în plasarea produsului artistic în cooperare (parteneriat).</p> <p>5.2. Utilizarea eficientă a elementelor artistice (decor, costum, recuzită, coloană sonoră) în realizarea produsului artistic.</p>	<p>Acțiunea scenică și crearea personajului Pregătirea compozițiilor individuale, cu partenerul sau în grup</p> <p>Crearea chipului scenic, cu utilizarea tehnicilor și elementelor de acrobație. Studierea compoziției acomodată la spațiul scenic.</p>	<p>Studii de interpretare a sarcinii scenice cu utilizarea elementelor de acrobație.</p> <p>Exerciții de improvizație scenică în cooperare cu utilizarea elementelor de acrobație.</p>

	<i>Terminologia specifică: sarcina scenică, personaj, condiția fizică</i>	
6.1. Demonstrarea aptitudinilor artistice prin executarea elementelor acrobatice. 6.2. Valorificarea operei dramatice în studiul plastic. 6.3. Manifestarea publică.	Studiul acrobatic în baza operei dramatice. Selectare fragmentului din opera dramatică. Combinarea mișcărilor acrobatice în baza fragmentului ales. Crearea unui concept. Adaptarea conceptului plastic în spațiul scenic. <i>Terminologia specifică: concept, firul roșu a personajului, suprasarcina, sarcina.</i>	Produse: Studii de demonstrare a mobilității corpului și deplasare scenică calitativă, prin crearea și interpretarea individuală și în cooperare utilizând tehnici de acrobație.
La sfârșitul clasei a X-a, elevul poate:		
<ul style="list-style-type: none"> • exprimarea artistică prin elemente acrobatice; • capacitatea de autocontrol și dozarea forței fizice; • analiza executării tehnice a elementelor acrobatice; • identificarea propriului potențial de expresie plastică; manifestând ca atitudini și valori specifice predominante: <ul style="list-style-type: none"> • creativitate în automanifestare publică; • implicarea activă în ateliere și master class; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie; • valorificarea formelor de expresie a teatrului fizic. 		

Clasa a XI-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
1.1. Clasificarea noțiunilor de bază, a terminologiilor specifice luptei scenice. 1.2. Identificarea etapelor de însușire a tehnicii elementelor de luptă în vederea dezvoltării atenției, reacției, spontaneității. 1.3. Aplicarea etapelor de însușire a tehnicii elementelor de luptă fără contact direct.	Introducerea în specificul compartimentului Lupta scenică Reguli de securitate <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu tehnica securității. Trainingul fizic. • Exerciții pentru reacție, atenție și spontaneitate. <i>Terminologia specifică: manipularea loviturii</i>	Introducerea în specificul compartimentului „lupta scenică”. Explicarea principiului de dialog și comunicarea cu partenerul în momentul luptei scenice. Explicarea punctului de expresivitate controlată, antrenarea practică

1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.		
2.1. Clasificarea și reținerea tipurilor de lovitură scenică. 2.2. Demonstrarea tehnicilor specifice de interpretare/executare a loviturii scenice. 2.3. Demonstrarea capacității de autocontrol, echilibru, exactitate în efectuarea elementelor.	Lovituri. Tipuri de lovituri Lovituri cu palma, pumnul, piciorul, genunchiul, capul, cotul, talpa etc. Tipuri de piedici și aruncări. Tipuri de blocaje și imobilizări. Combinarea tipurilor de blocaje și lovituri scenice. <i>Terminologia specific: sonorizarea loviturii, principiul al IV-lea perete, unghiul de proiecție, zonă ascunsă, off tact.</i>	Training practic: Exerciții pentru dezvoltarea reacției și spontaneității: - moara de vânt; - drumul rezistenței; - pisica și șoarecele. Exerciții asupra identificării zonei ascunse. Exerciții de identificare a poziției corecte față de spectator.
3.1. Demonstrarea capacității de autocontrol, echilibru, exactitate în efectuarea elementelor. 3.2. Demonstrarea atitudinii față de partenerul scenic în realizarea sarcinii scenice. 3.3. Motivarea tipurilor de căderi scenice respectând tehnica securității.	Tipuri de căderi imobilizări și aruncări Căderi înainte, în spate, în dreapta-stânga, în jos. Imobilizarea partenerului cu o singură mână, cu două mâini; Aruncarea partenerului înainte, în spate, în dreapta-stânga, în jos. <i>Terminologia specific: imobilizare, sonorizare.</i>	Exerciții de autocontrolul – poziționarea corpului pe podea cu ajutorul echilibrului. Studii de creare a impulsului adevărat aruncării. Exerciții de găsire a sonorizării adecvate. Studii de îmbinare a tuturor elementelor de lovituri scenice.
4.1. Aplicarea tehnicilor de luptă scenică cu utilizarea obiectelor. 4.2. Plasarea produsului artistic în delimitarea spațiu-timp adecvat cerințelor. 4.3. Aplicarea flexibilității corpului în diverse tipuri de acțiuni, specifice luptei scenice.	Lupta scenică cu utilizarea obiectului Lovituri cu scaun, cu obiecte (geantă, tavă, carte etc.). Lovituri de masă, de perete. Exerciții de manipulare cu obiecte: carte, tavă, coardă. <i>Terminologia specifică: avântul, off tact, trucaj, cascatorie, autocontrolul.</i>	Exerciții de creare a reacției corespunzătoare impulsului. Training de respectare a tacticilor de cădere. Exerciții de identificare a zonei ascunse în lucru cu obiectul. Exerciții de identificare a poziției corpului în corelație cu obiectul utilizat. Combinarea trucajelor scenice în scopul rezolvării sarcinii.
5.1. Identificarea potențialului de expresie plastică. 5.2. Convingerea spectatorului în redarea chipului scenic veridic.	Acțiunea actricească în spațiul scenic Acțiuni de manipulare a reacției spectatorului. Aplicarea acțiunilor de manipulare a reacției spectatorului în scenă.	Analiza și crearea legăturilor de luptă scenică bazate pe o logică ținând cont de loc, timp, spațiu, partener. Exerciții de creare a trucajelor ținând

<p>5.3. Demonstrarea capacităților de cooperare în grup.</p> <p>5.4. Folosirea utilă a spațiului scenic în crearea loviturilor și trucajelor scenice.</p>	<p>Exerciții de improvizatie folosind elementele luptei scenice.</p> <p><i>Terminologia specifică: manipulare, atenția spectatorului, impuls.</i></p>	<p>cont de spațiu, partenerul scenic, greutatea și înălțimea partenerului.</p> <p>Studiilor actoricești, folosind ca limbaj de expresie artistică elementele luptei scenice.</p>
<p>6.1. Demonstrarea aptitudinilor artistice prin executarea elementelor de luptă scenică.</p> <p>6.2. Valorificarea operei dramatice în studiul de luptă scenică.</p> <p>6.3. Manifestarea publică.</p>	<p>Studiul cu elemente de luptă scenică.</p> <p>Identificarea scenelor de conflict din opera dramatică.</p> <p>Selectarea elementelor de luptă adecvate situației propuse.</p> <p>Rezolvarea conflictului prin tipuri de lovituri, manipulări, imobilizări.</p> <p><i>Terminologia specifică: gradați loviturii, spațiul de joc,</i></p>	<p>Produse: Studii actoricești de demonstrare a mobilității corpului și a tehnicilor de luptă scenică de calitate.</p>
<p><i>La sfârșitul clasei a XI-a, elevul poate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • explica mecanismul de formare a unei lovituri scenice prin aspectul tehnicii securității, poziționării în scenă în raport cu publicul și dialog cu partenerul; • executa lovituri fără contact direct, lovituri cu obiectul și crearea trucajelor scenice; • capacitatea de autocontrol și dozarea forței fizice; • analiza executarea tehnică a elementelor de luptă scenică; <p><i>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate în automanifestare publică; • implicarea în ateliere și masster class; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie a corpului; • valorificarea formelor de expresie a teatrului fizic. 		

Clasa a XII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare recomandate
<p>1.1. Utilizarea noțiunilor de bază, a terminologiilor specific studiului non-verbal.</p> <p>1.2. Identificarea metodelor de lucru prin diferite forme de expresie a comunicării non-verbale.</p> <p>1.3. Aplicarea etapelor de creare a studiilor non-verbale.</p> <p>1.4. Respectarea regulilor de securitate și a normelor de igienă în cadrul practicării disciplinei mișcarea scenică.</p>	<p>Noțiuni de inițiere în crearea studiilor actoricești nonverbale, individuale sau în grup</p> <p>Studii individuale sau în grup cu stabilirea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teme; - ideii; - sarcinii scenice; - suprasarcina; - structura unui studiu. <p><i>Terminologia specifică: suprasarcina, metatema, concept, stil.</i></p>	<p>Discuția dirijată : determinarea unor noțiuni de inițiere în crearea studiilor actoricești non-verbale, individuale sau în grup.</p> <p>Analiza și identificarea temei, ideii, sarcinii scenice și suprasarcinii.</p> <p>Exersarea asupra tehnicilor de îmbinare a elementelor descoperite în urma cercetării obiectului.</p>
<p>2.1. Dezvoltarea aparatului locomotor în vederea valorificării atmosferei, tempoului, ritmului.</p> <p>2.2. Aplicarea flexibilității corpului în executarea tipurilor de acțiuni.</p> <p>2.3. Respectarea temporitmului și demonstrarea atmosferei scenice.</p>	<p>Mișcarea scenică cu încadrarea coloanei sonore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - delimitarea ritmului; - respectarea tempoului; - crearea atmosferei scenice; <p>Coloana sonoră - partener al scenei. Deplasarea scenică prin utilizarea mijloacelor muzicale în timp și spațiu adecvate circumstanțelor.</p> <p><i>Terminologia specifică: ritm, tempou, sincopă, tact.</i></p>	<p><i>Training practic:</i></p> <p>Căutarea formelor de expresie plastică. Selectarea coloanei sonore. Aplicarea elementelor de expresie plastică pe fondal muzical. Selectarea melodiei corespunzătoare atmosferei ce reflectă teme și ideea studiului.</p>
<p>3.1. Aplicarea în practică a diferitor procedee de comunicare non-verbală.</p> <p>3.2. Aplicarea cunoștințelor în eleborarea unui studiu plastic logic, consecutiv.</p> <p>3.3. Demonstrarea capacității de a folosi rațional spațiul scenic.</p>	<p>Crearea studiilor nonverbale prin metoda studiilor cu acțiune verbală:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog cu partenerul; - obiectul ca partener al scenei; - eșalonarea mișcărilor în studiu; - consecutivitatea evenimentelor în studiu. <p>Crearea conflictului în studiul scenic.</p> <p><i>Terminologia specifică: conflict, dialog, aprecierea evenimentului</i></p>	<p>Studii de fixare a limbajului de dialog cu partenerul scenic.</p> <p>Exerciții de aplicare a melodiei pe elementele de expresie plastică.</p> <p>Studii de creare a evenimentelor scenice prin forme de comunicare non-verbală.</p> <p>Studii de identificare a conflictului scenic și rezolvarea acestuia.</p>

<p>4.1. Executarea mișcărilor corpului exacte și corecte în timp și spațiu adecvat situației create.</p> <p>4.2. Analiza și propunerea de soluțiilor în rezolvarea sarcinii scenice.</p> <p>4.3. Aplicarea trucajului scenic prin utilizarea obiectelor.</p>	<p>Crearea unui studiu actoricesc non-verbal, prin prisma obiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alegerea temei. • Căutarea și studierea obiectului. • Lucrul asupra studiului scenic din cadrul unui spectacol. • Îmbinarea tuturor elementelor studiate în redarea/interpretarea unei rol scenic. <p><i>Terminologia specifică: dialog cu obiectul.</i></p>	<p>Exerciții de identificare a obiectului ce urmează să fie propus în studiul scenic. Exerciții de aplicare a formelor de expresie pentru obiectul propus. Studii de îmbinare a mijloacelor și tehnicilor studiate în vederea realizării sarcinii scenice.</p>
<p>5.1. Descoperirea obstacolelor de ordin fizic, psihic sau psiho-fizic și evitare a acestora.</p> <p>5.2. Aplicarea tehnicii de executare a mișcărilor expresiv.</p> <p>5.3. Combinarea tehnicilor de interpretare în realizarea sarcinii scenice.</p> <p>5.4. Manifestarea potențialului creativ individual și în cooperare (grup).</p>	<p>Acțiunea și deplasarea în spațiul scenic</p> <p>Acțiuni de manipulare a reacției spectatorului. Aplicarea acțiunilor de manipulare a reacției spectatorului în scenă.</p> <p>Evaluarea performanțelor- exerciții de improvizație folosind elementele de lucru cu obiectul, elemente de luptă scenică, elemente acrobatice.</p> <p><i>Terminologia specifică: captarea atenției, diapazonul de energie.</i></p>	<p>Studii de pliare a elementelor în baza unei melodii.</p> <p>Studii de creare a unui produs artistic folosind diferite metode de expresie plastică.</p>
<p>6.1. Identificarea formelor de expresie prin prisma obiectului.</p> <p>6.2. Valorificarea operei dramatice în studiul cu obiectul.</p> <p>6.3. Manifestarea publică.</p>	<p>Studiul cu obiectul</p> <p>Elaborarea studiului scenic cu obiect prin prisma elementelor de trucaj în contextul unei opera dramatice.</p> <p>Modalități de manipulare cu obiectul.</p> <p>Forma estetică a elementului de trucaj.</p> <p><i>Terminologia specifică: trucaj, cascadorie,</i></p>	<p>Produse: Studii de demonstrare a mobilității corpului și deplasare scenică calitativă în cadrul spectacolului de bacalaureat.</p>
<p>La sfârșitul clasei a XII-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • determina procedeele de elaborare a studiului plastic; • să dozeze forța fizică păstrând autocontrolul; • identifica formele de expresie plastice corespunzătoare temei și ideii studiului propus; • asamble studiul plastic în baza unei compoziții muzicale; 		

- recunoaște și identifică formele de expresie plastică;
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
- creativitate în automanifestare publică;
- implicarea în ateliere și master class;
- interes pentru valorificarea potențialului de expresie a corpului;
- valorificarea formelor de expresie a *teatrului* fizic.

V. REPERE METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE- EVALUARE

Procesul de predare-învățare a disciplinei Mișcarea scenică se produce în baza unei abordări strategice. Conceptul de strategie didactică prevede ca bază modul integrativ de abordare și acțiune a tuturor resurselor procedurale (forme, metode, mijloace tehnice) și utilizează principiile didactice în procesul de realizare a conținuturilor în vederea dezvoltării/formării competențelor generale și specifice disciplinei.

Prezentul Curriculum adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiune” și este centrat pe elev. Disciplina Mișcarea scenică prevede aplicarea în cadrul procesului de predare-învățare o serie de metode și tehnici care stimulează implicarea activă a elevului în procesul educațional și asumarea responsabilității pentru propria formare.

Curriculum la disciplina mișcarea scenică propune profesorilor din clasele cu profil teatral recomandări la compartimentele conținuturi și competențe în procesul de elaborare a proiectelor didactice de lungă și scurtă durată. Structurarea în semestru a unităților de învățare și a competențelor specifice și asociate acestora va rămâne la discreția cadrului didactic, care își asumă responsabilitatea de a forma la elevi toate competențele specifice prevăzute de Curriculum până la finele perioadei de învățare. Profesorii vor planifica ore teoretice și practice, de sinteză și evaluare, în funcție de necesitățile procesului educativ al profilului teatral.

Momentul -cheie în activitatea cadrului didactic va rămâne stabilirea coerenței între Competențele specifice - Conținuturi - Activități de învățare - Resurse - Evaluare, prin utilizarea cadrului Evocare - Realizarea sensului -Reflecție – Extindere.

În vederea dobândirii competențelor specifice la finalizarea învățării disciplinei Mișcarea scenică, profesorul va realiza în cadrul desfășurării orelor obiectivele operaționale, fapt care va arăta cu precizie ce știe și ce poate să facă elevul la sfârșitul fiecărei lecții.

Formarea competențelor specifice presupune respectarea unor exigențe ale învățării centrate pe elev. În vederea realizării acestui deziderat se vor pune în acțiune metodele interactive, se vor realiza diverse activități pentru exersarea competențelor creative și comunicative, care contribuie la formarea personalității elevului, îl ajută să se includă plenar atât în relațiile sociale, cât și în procesul de culturalizare a propriei persoane.

În cadrul orelor de Mișcare scenică se va pune accentul pe valorificarea potențialului fiecărui elev, descoperirea particularităților psihologice/psihofizice individuale.

Un rol important la formarea competențelor integratoare autentice îl are participarea elevului în viața culturală a unității de învățământ și a colectivității, participarea la concursuri și la evenimente social-culturale, ce contribuie la formarea unei personalități artistice, creative.

În cadrul demersului didactic, unitățile de conținut din curriculum la disciplina mișcarea scenică sunt mijloace de formare/dezvoltare a unităților de competență/competențe specifice care oferă:

- Lucru asupra coordonării mișcărilor corpului în scopul dezvoltării aparatului vestibular.
- Cunoașterea, dezvoltarea și capacitatea de exprimare prin ritm.

- Formarea mecanismelor de existență, comunicare și lucru în spațiul scenic.
- Identificarea blocajelor psiho-fizice și depășirea acestora, pentru obținerea libertății scenice.
- Formarea capacității de lucru în echipă.
- Pregătirea corpului prin metodele trainingului fizic în vederea obținerii elasticității corpului.
- Capacitatea de a realiza sarcinile actoricești în condițiile existenței scenice propuse de profesor.
- Cunoașterea, dezvoltarea capacității de exprimare în spațiul scenic însoțit de coloană sonoră.
- Crearea abilităților de comunicare prin recuzita scenică.
- Identificarea relației elev-profesor în contextul elaborării sarcinii actoricești.

Componenta organică a procesului de învățare o constituie etapa evaluării, care reprezintă o cunoaștere și recunoaștere a rezultatelor de achiziționare și formare a competențelor.

Procesul de evaluare pornește de la definirea clară a competențelor și de la capacitatea de rezolvare a problemelor înaintate într-un context propus. Competențele vizate se referă la capacitatea elevului de a pune în practică creativitatea, inovația, asumarea riscurilor, precum și capacitatea de a valorifica aptitudinile scenice în scopul atingerii obiectivelor personale și profesionale. Prin urmare, pentru evaluarea competențelor este necesară o identificare a cunoștințelor acumulate, a deprinderilor și aptitudinilor căpătate, a comportamentelor, a atitudinilor și abilităților dezvoltate.

Instrumente de evaluare: probă practică, proiect de grup, studiu de caz – toate acestea fiind însoțite de (obiective de evaluare, criterii de apreciere, barem de corectare).

La finalul fiecărei unități de învățare cadrul didactic va proiecta obligatoriu o activitate de recapitulare/evaluare, care are un rol deosebit în dezvoltarea capacității de formare a competențelor propuse. În formularea sarcinilor se va indica, concis și clar, ce trebuie făcut, se va stipula limita în timp și, uneori, în volum, precum și alte condiții necesare de realizare a lucrărilor artistice.

În cadrul probelor de evaluare ponderea cea mai mare va fi acordată aspectelor practice, care vor răspunde scopului de ansamblu a unității de învățare, în vederea formării și dezvoltării competențelor specifice necesare disciplinei.

Este necesar să menționăm faptul ca atât profesorii, care sunt implicați în predarea disciplinei, cât și elevii trebuie să conștientizeze faptul, că scopul primordial este nu doar „cât de multe știi” la disciplina dată, ci „cât de bine pot să aplice” elevii ceea ce știi și „ceea ce sunt capabili să facă” cu ceea ce știi. Aceste considerente vor face ca la final, ponderea aplicațiilor practice să tindă spre maximum posibil.

Evaluarea finală la disciplina *Mișcarea scenică* se va realiza prin elaborarea și prezentarea (studiilor plastice cu elemente de luptă scenică, elemente acrobatice, lucrul cu obiectul, fragmente teatralizate, spectacol), care vor fi evaluate în baza unor criterii și indicatori stabiliți anterior de către cadrul didactic.

Cadrul didactic va selecta formele optime de evaluare reieșind din specificul disciplinei, ciclul de școlarizare și etapa de învățare, va respecta prevederile stipulate în ***Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar și Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor.***

Evaluarea ***Produsului școlar*** se referă la manifestarea publică a elevului, prezentările practice și vizează atât calitatea produsului (studiilor scenice, spectacolelor), cât și calitatea activității elevului în procesul creării acestui produs. Paralel cu formele tradiționale de evaluare se vor utiliza și metode/tehnici alternative, cum ar fi: proiectul, portofoliul, jurnalul de personaj, investigația, adaptări scenice.

VI. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

Cadrul legal și normativ

1. Codul Educației al Republicii Moldova, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art.401, intrat în vigoare din 01.07.16.
2. Cadrul de referință al curriculumului național, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 432 din 29 mai 2017.
3. Concepția educației în Republica Moldova, 2000.
4. Curriculum la disciplina Arta vorbirii: Chișinău, ME, 2016.
5. Curriculum pentru învățământul primar, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018.
6. Curriculum național Limba și literatura română aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
7. Curriculum național Educație fizică, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
8. Metodologia de evaluare criterială prin descriptori la disciplinele Educație muzicală, Educație plastică, Educație tehnologică și Educație fizică, clasa a V-a, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1324 din 08 septembrie 2018.
9. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”, publicată: 21.11.2014 în Monitorul Oficial nr. 345-351; art. nr. 1014.
10. Standarde de eficiență a învățării, Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2012.
11. Strategia Moldova Digitală 2020, publicată: 08.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 252-257, art. nr. 963.
12. Strategia Națională Educație pentru toți, publicată: 15.04.2003 în Monitorul Oficial nr. 070, art. nr. 441. Studii/rapoarte.
13. Legea Republicii Moldova cu privire la Drepturile Copilului, nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994.

Literatura de specialitate

1. Мейерхольд Вс.Э. Хрестоматия актерского мастерства. М. 1934.
2. Кох И.Э. Основы сценического движения. Л. “Искусство” 1970.
3. Бернштейн Н.А. О ловкости и ее развитии М. “Ф и С” 1991.

4. Методические рекомендации по совершенствованию профессионального мастерства актеров драматических театров по предмету “сценическое движение”. М. Министерство культуры СССР, всесоюзный методический кабинет по повышению квалификации работников культуры, 1983.
5. Г.Морозова, П.Рощупкин- Элементы сценического боя безоружия. Пособие для преподавателей истудентов. М. ГИТИС 1991.
6. ”Я вхожу в мир искусств,, –250 гимнастических упражнений, нр. 12(100), 2005.
7. А. Б. Дрознин „ дано мне тело... что мне делоть с ним? ”<<NOVANA>>, Москва, 2009.
8. Г. В. Морозова ”Пластическая культура актёра- толковый словари терминов,, , <<Гитис>>, Москва, 1999.
9. Немировский А.Б.- „Пластическая выразительность актераю. Учеб. пособие для театральных вузов.”, издательство <<Искусство>> 1976.
10. Anne Ubersfeld „Termeni cheie ai analizei teatrului”, Institutul Europea, MEMO 1999.
11. Андреев, Л.Г. Сюрреализм / М. Лагунова. - М.: Высшая школа, 1972. – 205 с.
12. Антология французского сюрреализма... М., 1994.
13. Бретон А. Манифест сюрреализма // Называть вещи своими именами. М., 1986.
14. Доминик Жандо «ИСТОРИЯ МИРОВОГО ЦИРКА» Москва 1984
<http://classic-online.ru/ru/performer/12983>
<http://yablor.ru/blogs/znakomtes-vnuk-charli-chaplina-djejms-terri/2628678>
<http://www.inokino.ru/prod.php?id=6384>
<http://okolo.me/2011/01/dzhejms-terre-devid-linch-simfonii/>
<http://soloneba.com/james-thierree-the-junebug-fantasy/>
15. https://www.m24.ru/articles/kultura/27062017/144989?utm_source=CopyBuf
16. Etienne Decroux-Pantomima
https://www.youtube.com/watch?v=ETToB_FJpLs
<https://www.youtube.com/watch?v=m0jCT92GNMY>
<https://www.youtube.com/watch?v=lKzG4C2fBzU>
<https://www.youtube.com/watch?v=27xXmsJx78A>
<https://www.youtube.com/watch?v=SBgqChdGhLQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=JUJH4i6-uuM>
17. Mardari Oleg- „Program analitic la disciplina mișcarea scenică”, АМТАР, 2018.
18. Mardari Oleg- ”Program analitic la disciplina lupta scenică”, АМТАР, 2018
19. Mardari Oleg- ”Program analitic la disciplina studiul plastic”, АМТАР, 2018
20. Mardari Oleg- ”Program analitic la disciplina ritmica”, АМТАР, 2018
21. Mardari Oleg- ”Program analitic la disciplina atelier de teatru non-verbal”, АМТАР, 2021

22. Meyerhold's Biomechanics

https://www.youtube.com/watch?v=eq8_90id2o
<https://www.youtube.com/watch?v=4Hw9icvuUzo>
<https://www.youtube.com/watch?v=tfi5XDFeiRE>
<https://www.youtube.com/watch?v=WsGhAVDjMZQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=PvVfQheYc0A>
<https://www.youtube.com/watch?v=dUUgaQqgBS0>

23. Istoria Circului

https://www.youtube.com/watch?time_continue=6&v=vFRQq1NQYGw&feature=emb_logo&fbclid=IwAR10K3nfrLKFjdudZS7pN4cRZtJ2OWiAO5md8gYqjnMn18nMUS1BI415sNs
<https://www.youtube.com/watch?v=JyZcvuXF3tI&fbclid=IwAR1a9aShwlO3ZticYabBwhD6O3viQy0KBJ0LSJuo2gazAnLQoCjHkTb2Kpw>
https://www.youtube.com/watch?v=v_iOWRsw-jA&fbclid=IwAR25cOv4z_FJfPlzRSMOn6hLey8dXQqA8umolEWKz-7pOfqjwBZRslTP0dY

24. „, Teatru și Ritual. Scrieri esențiale” de Jerzy Grotowski

<https://revistacultura.ro/2019/ritualul-si-corpul-actorului-in-teatrul-lui-gerzy-grotowski/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Grotowski
<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-lucian-bлага-din-sibiu/teatologie/note-de-curs/diferentele-intre-actor-social-si-actor-teatral/3847084/view>

25. Barba Eugenio. O canoe de hârtie. Tratat de antropologie teatrală, Ed. UNITEXT, 2004

https://ru.scribd.com/search?content_type=tops&page=1&query=Eugenio%20Barba
<https://pdfslide.net/documents/eugenio-barba-o-canoe-de-hirtie.html>
<https://danceclubajax.ru/balet>
https://studbooks.net/580050/kulturologiya/metodika_prepodavaniya_studii_klassicheskogo_tantsa_goda_obucheniya
<https://research-journal.org/pedagogy/klassicheskij-tanec-v-tancevalnom-sporte-spezifika-prepodavaniya/>

26. Martha Graham. Dans modern.

<https://www.youtube.com/watch?v=wH5fjgrXlzs&t=148s>
https://www.goodreads.com/author/quotes/47790.Martha_Graham

Literatură în domeniul didactic (psiho-pedagogic)

1. Achiri I., Bolboceanu A. Evaluarea standardelor educaționale. Chișinău: Print-Caro, 2009.

2. Tomița A., FORMAREA PROFESORILOR PENTRU IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI MODERNIZAT DIN LICEU. LITERATURA UNIVERSALĂ. Suport de curs. <http://prodidactica.md/files/2%20Lit%20universala%20Final.pdf>;
3. Cerghit I., Neașcu I. Prelegeri pedagogice. Iași: Editura Polirom, 2001.
4. Chiș V., Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe. Cluj, 2005.
5. Chiș V., Provocările pedagogiei contemporane, Cluj-Napoca: Editura PUC., 2001.
6. Crețu, C., *Curriculum diferențiat și personalizat*, editura Polirom, Iași, 1998.
7. Cristea, M., *Sistemul educațional și personalitatea. Dimensiunea Esteică* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994.
8. Cristea, S. *Dicționar de pedagogie*; Editura Litera Internațional, Chișinău-București, 2000.
9. Cucuș C. Pedagogie generală, Iași: Editura Polirom, 2000;
10. Guțu V., Achiri I. Evaluarea curriculumului școlar. Ghid metodologic. Chișinău, 2009.
11. Jinga, I., Istrate, E. (coord.), *Manual de Pedagogie*, București, All, 2001.
12. Nicola I. Tratat de pedagogie școlară. București: Editura Aramis, 2000.
13. Stoica A. Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică. București. Editura Humanitas. Educațional, 2003.
14. Vianu, Tudor, Estetica, Editura Orizonturi, București 2017.